

Regulacje federacji sportowych w kontekście budowy infrastruktury sportowej

*The regulations of sports federation
in the context of building sports infrastructure*

Kinga Kania, Kancelaria Doradztwa Prawnego, Łańcut

STRESZCZENIE

Artykuł przedstawia zagadnienia dotyczące autonomii sportu, funkcjonowania organizacji sportowych (krajowych, międzynarodowych), takich jak PZPN, licencji sportowych. Czytelnik może tu znaleźć odpowiedź na pytanie czy federacje sportowe mogą wprowadzać systemy licencyjne oraz jak regulacje federacji sportowych wpływają na kształt infrastruktury sportowej ze szczególnym uwzględnieniem stadionów.

Słowa kluczowe: federacje sportowe, infrastruktura sportowa, licencje sportowe, stadiony.

The article shows to the concept of sport autonomy, functioning of the national and international sports federations such as Polish Football Association, sports licences. The reader can find the answer to the question such as whether organisations like Polish Football Association have a rule-making power, concerning the issuance of licensing systems. To what extent are these issues influencing the development of sports infrastructure (mainly football stadiums).

Keywords: sports federation, sports infrastructure, sports licences, stadiums.

ABSTRACT

Wstęp

Paweł Zarzeczny w jednym ze swoich felietonów wskazał, że „o wielkości każdego miasta świadczą dwie rzeczy: muzea i stadiony. Madryt to Real, ale i Prado, z genialnymi malunkami Boscha i Velazqueza. Londyn to z kolei Gabinet Figur Woskowych, no i Wembley! Barcelona ma Camp Nou, ale i kamieniczki Gaudiego, bajeczne. Rzym? No przecież Colosseum (jedyne zresztą, co przetrwało po Imperium, jest właśnie stadionem). A Mediolan? To przecież San Siro i La Scala! Świątynia Muzyki i Świątynia Futbolu” (<http://www.polskatimes.pl/artukul/165004,krotko-i-na-temat-pawel-zarzeczny,id,t.html> 2016). Nie można zapomnieć, że infrastruktura sportowa stanowi nieodzowny element w procesie rozwoju sportu, a kształcenie kadry zawodniczej oraz trenerskiej musi iść w parze z formowaniem się zaplecza bazowego (Pędraszewska-Sołtys 2012).

Europejski model sportu

Cechą charakterystyczną dla organizacji europejskiego modelu sportu jest struktura piramidalna, hierarchiczna. Na szczycie tej piramidy znajdują się międzynarodowe federacje sportowe działające w poszczególnych dyscyplinach sportu, np. FIFA, niżej są krajowe związki sportowe, a jej podstawę tworzą kluby sportowe. Termin „międzynarodowa organizacja sportowa” nie jest jednak koherentny. Pojęcie to obejmuje wiele różnorodnych podmiotów o wielorakich celach, formach prawnych, czy też zasięgu. Biorąc pod uwagę kraj założenia, miejsce siedziby, mamy do czynienia z różnymi formami prawnymi międzynarodowych organizacji sportowych. Dominującą formą prawną w jakiej działają wskazane podmioty jest stowarzyszenie prawa państwa, na terytorium którego ma dany podmiot swoją siedzibę. Międzynarodowe organizacje sportowe zalicza się bowiem do międzynarodowych organizacji pozarządo-

wych (ang. NGO's – *non-government organization*). Specyfika międzynarodowych organizacji sportowych polega na tym, że ich członkami nie są poszczególne kraje – tak jak ma to miejsce w przypadku Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego – ale krajowe związki sportowe w określonej dyscyplinie sportu (Foks 2007). W związku z powyższymi uwagami, wszelkiego rodzaju prawo stanowione przez organy międzynarodowych podmiotów sportowych, np. statuty, uchwały, regulaminy sportowe posiadają walor wyłącznie wewnętrznych norm organizacyjnych. Ich adresatami są członkowie danej organizacji lub osoby związane z nią innymi stosunkami prawnymi. Nie mają one zatem mocy źródeł prawa powszechnego (Foks 2007), wymienionych w artykule 87 Konstytucji RP (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483).

Autonomia federacji sportowych

Autonomią stowarzyszeniową bądź też związkową – określa się efekt ogólnej autonomii woli stron – prawo stowarzyszeń i związków do samodzielnej regulacji swych wewnętrznych spraw (Vieweg 2010). Zakres autonomii określają pojęcia minimalnej i maksymalnej autonomii organizacji sportowych. Granica maksymalnej autonomii sportu zostanie przekroczona w sytuacji, w której związek sportowy naruszy ogólne zasady porządku normatywnego, czy też łamie prawa jednostki. W takich przypadkach państwa powinny zastrzec sobie możliwość wpływu na zmianę wydawanych decyzji. Minimalna granica autonomii będzie naruszona w momencie, gdy zostanie zagrożona organizacyjna funkcjonalność, demokratyczny charakter, czy też prawo do ustanawiania własnych reguł przez podmioty sportowe (Vieweg 2010). Zamysłem projektodawców ustawy o sporcie było znalezienie odpowiednio wyważonej granicy pomiędzy jak największą autonomią ruchu sportowego, a minimalnym zakresem tylko koniecznej interwencji państwa w sporcie (<http://prawosportowe>.

pl/granice-interwencjonizmu-panstwowego-w-sporcie.html 2016). I tak dla przykładu, zgodnie z artykułem 16 Ustawy o sporcie: „1. Nadzór nad działalnością polskich związków sportowych sprawuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej; 2. Nadzorem ministra właściwego do spraw kultury fizycznej nie są objęte decyzje dyscyplinarne i regulaminowe władz polskich związków sportowych związane z organizacją i przebiegiem współzawodnictwa sportowego; 3. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej ma prawo: a) żądać udostępnienia odpisów uchwał władz polskiego związku sportowego oraz udzielenia pisemnych wyjaśnień dotyczących działalności polskiego związku sportowego; b) dokonywać kontroli polskiego związku sportowego”.

Dla uzasadnienia podstaw autonomii organizacji sportowych należy odwołać się do Konstytucji RP (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483), która w artykule 12 stanowi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji. Natomiast zgodnie z artykułem 58 ustęp 1 Konstytucji każdemu zapewnia się wolność zrzeszania się. Przyjmuje się zatem, że autonomia ruchu sportowego wynika bezpośrednio ze swobody obywatelskiej – wolności stowarzyszania się. Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzenia należy uznać, że organizacje sportowe w ramach autonomii powinny w całości regulować wszystkie zagadnienia związane z organizacją i prowadzeniem współzawodnictwa sportowego, natomiast nie mogą w tym zakresie, zgodnie z zasadą praworządności, naruszać podstawowych praw i wolności wynikających z przepisów prawa powszechnego. W praktyce, najważniejszą konsekwencją autonomii związkowej jest stanowienie przez odpowiednie krajowe lub międzynarodowe związki sportowe wiążących reguł sportowych w odpowiednich regulaminach, czy też podejmowanych na ich podstawie uchwałach.

Licencje sportowe

Pomimo że ustawodawca zrezygnował z wyraźnego przyznania polskiemu związkowi sportowemu kompetencji do wprowadzenia systemu licencjonowania klubów, zawodników, trenerów lub sędziów, ustanowienie licencji i określenie wymogów koniecznych do jej uzyskania przez podmioty chcące uczestniczyć we współzawodnictwie sportowym jest nadal dopuszczalne i wynika z wykonywania prawa wyłącznego do ustanawiania reguł organizacyjnych (Badura, Basiński, Kałużny, Wojcieszak 2011). Licencja stanowi zatem swoistego rodzaju zezwolenie na uprawianie określonego sportu, udział w określonym współzawodnictwie sportowym. W praktyce oznacza dopuszczenie klubu, zawodnika, trenera lub sędziego do udziału w rywalizacji sportowej organizowanej i prowadzonej przez podmiot udzielający licencji, czyli w tym przypadku krajowy związek sportowy działający w danym sporcie (Wach 2001). Licencje sportowe stanowią istotny element współzawodnictwa sportowego, co zostało podkreślone w jednym ze sztandarowych dokumentów, jakim jest Biała Księga na temat sportu: „Komisja uznaje przydatność skutecznych systemów licencyjnych dla zawodowych klubów sportowych na poziomie europejskim i krajowym jako narzędzia propagowania dobrego zarządzania w sporcie. Systemy licencji mają ogólnie na celu zapewnienie, że kluby sportowe będą przestrzegały tych sa-

mych podstawowych przepisów, dotyczących zarządzania finansowego i przejrzystości, jednakże mogą również objąć przepisy dotyczące dyskryminacji, przemocy, ochrony nieletnich i treningów. Tego rodzaju systemy muszą być zgodne z przepisami dotyczącymi konkurencyjności i rynku wewnętrznego, jak również nie mogą wykraczać poza niezbędne ramy realizacji zgodnych z prawem celów związanych z odpowiednią organizacją oraz prowadzeniem działalności sportowej” (Komisja Europejska 2007: 16-18). Mając na uwadze wytyczne wskazane w Białej Księdze na temat sportu, przyjęto ogólne i generalne założenie, że we współzawodnictwie sportowym zasadnym jest wprowadzenie pewnych kryteriów, które muszą być spełnione przez kluby sportowe podejmujące współzawodnictwo sportowe. Te kryteria, przyjmowane przez federacje, ligi lub inne podmioty prywatne, mają w większości przypadków charakter finansowy, ale także dotyczą zgodności z pewnymi standardami dotyczącymi bezpieczeństwa i porządku dla widzów oraz zawodników. Zestaw kryteriów licencyjnych składa się zazwyczaj na system licencyjny (Badura, Basiński, Kałużny, Wojcieszak 2011). Należy jednak zwrócić uwagę, że żaden przepis prawa powszechnego, w tym w szczególności (choć na to wskazywałby przedmiot regulowanej działalności) – ustawy o sporcie (dalej u.s.) – nie reguluje kwestii dotyczących licencji ani zawodniczych, ani też klubowych. Tego rodzaju uprawnienia zostały na mocy artykułu 13 u.s. przekazane polskiemu związkowi sportowemu. Mogą one więc w swoich wewnętrznych regulacjach ustanawiać, bądź też nie, w tym zakresie odpowiednie normy. Było to celowym działaniem ustawodawcy – już w samym uzasadnieniu projektu u.s. podkreślono, że: „wyłączne uprawnienia przyznane polskiemu związkowi sportowemu są ściśle związane z autonomią tego związku w zakresie ustanawiania i egzekwowania norm sportowych, porządkowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych w danym sporcie (artykuł 13 punkt 2 projektu u.s.). Zgodnie z artykułem 13 ustęp 1 punkt 2 Polski Związek Sportowy ma wyłączne prawo do ustanawiania i realizacji reguł sportowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez związek, z wyjątkiem reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w sporcie. Charakter prawny licencji sportowych budzi wątpliwości w doktrynie i orzecznictwie. Możliwe rozwiązania polegają na uznaniu ich charakteru administracyjnego (charakteru decyzji administracyjnej) lub cywilnoprawnego. Reprezentowanie i analizowanie poszczególnych poglądów przedstawiciele doktryny prawniczej przekraczałyby przedmiot niniejszego opracowania, dlatego też w ramach zarysu i podsumowania tematu odniosę się do najczęściej przytaczanego orzeczenia trybunału Konstytucyjnego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Zagadnienie charakteru prawnego licencji zostało omówione w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2010 roku (Dz.U. z 2010 r. nr 202 poz. 1344). Trybunał Konstytucyjny (dalej TK) podkreślił również, że ustawa o sporcie nie zawiera żadnych przepisów dotyczących licencji sportowych i w ogóle nie reguluje trybu postępowania przed organami polskich związków sportowych, pozostawiając te kwestie do samoistnego uregulowania w drodze aktów wewnętrznych tego rodzaju organizacji. Nastąpiła więc likwidacja mechanizmu kontroli decyzji licencyjnych przez sądy administracyjne. Odnosząc się bezpośrednio do kwestii charakteru prawnego licencji sportowej, TK przyjął stanowisko, że z uwagi na rolę licencji jako dokumentów dopuszczających kluby sportowe do uczestnictwa

w sporcie kwalifikowanym w danej dyscyplinie sportu (por. artykuł 6 ustęp 1 Ustawy o sporcie kwalifikowanym Dz.U. z 2005 r. nr 155, poz. 1298, dalej u.s.k.), należy dostrzec ich podobieństwo do niektórych form reglamentacji działalności gospodarczej, wydawanych w formie decyzji administracyjnych przez organy władzy publicznej (np. zezwoleń, rozumianych jako dopuszczenie przez organ administracji konkretnego przedsiębiorcy do podjęcia i wykonywania określonej, ograniczanej w interesie publicznym działalności gospodarczej po uprzednim stwierdzeniu, że spełnia on wszelkie warunki wykonywania tej działalności). TK podkreślił, że chociaż związki sportowe nie są organami władzy publicznej, to ich relacje z klubami sportowymi w pewnym stopniu odzwierciedlają władcze i asymetryczne relacje między obywatelami i organami administracji. Najpierw samodzielnie ustalają one warunki przyznania licencji, a następnie jednostronnie rozstrzygają na tej podstawie o sprawach indywidualnych. W ten sposób przesądzają one w istocie o dostępie do sportu kwalifikowanego, a co za tym idzie – m.in. o możliwościach jego finansowania (również ze środków publicznych). Klub sportowy nie dysponuje tu żadną alternatywą, a w szczególności nie może ubiegać się o uzyskanie licencji innego związku sportowego, ponieważ zgodnie z artykułem 11 ustęp 1 u.s.k. sport kwalifikowany¹ jest scentralizowany i dla danej dyscypliny może istnieć tylko jeden związek sportowy. W takiej sytuacji nieuzyskanie licencji oznacza w praktyce marginalizację, a często również pociąga za sobą problemy finansowe i zaprzestanie działania. Poglądu tego nie podzielił Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 3 października 2011 roku (LEX nr 1145480), którego zdaniem licencji sportowych nie można uznać za administracyjne zezwolenia na prowadzenie określonej działalności gospodarczej, gdyż nie są one także decyzjami administracyjnymi wydawanymi przez PZPN jako podmiot powołany z mocy prawa do załatwiania spraw określonych w artykule 1 punkt 1 k.p.a. – spraw indywidualnych, rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych. Nie da się bowiem pogodzić z zasadami wykładni prawa techniki interpretacji tekstu prawnego, polegającej na całkowicie nieuzasadnionym przyjęciu założenia, że PZPN jako polski związek sportowy w rozumieniu artykułu 6 ustęp 1 w związku z artykułem 7 ustęp 1-3 u.s.k., właściwy do przyznania licencji sportowej, jest z tej racji innym podmiotem powołanym z mocy prawa do załatwiania spraw określonych w artykule 1 punkt 1 k.p.a., a następnie wywiedzenie na tej podstawie wniosku, że rozstrzygnięcia PZPN w sprawach przyznawania i pozbawiania licencji dla klubów sportowych, w oparciu o przepis artykułu 6 ustęp 1 u.s.k., są decyzjami administracyjnymi, do których stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Jak wskazuje S. Fundowicz, licencja sportowa (na uczestnictwo klubu sportowego w danym współzawodnictwie) powinna być uznana za cywilnoprawny, wewnętrzny stosunek, który łączy federację sportową z klubem sportowym (Fundowicz 2013). Biorąc jednak pod uwagę spory występujące w doktrynie, jak i w orzecznictwie, co do kwestii regulowania

¹ Obecnie obowiązująca ustawa o sporcie także podkreśla monopolistyczną pozycję krajowego związku sportowego działającego w danym sporcie – artykuł 11 ustęp 4 u.s., który stanowi, że „polski związek sportowy działa w jednym sporcie, chyba że minister właściwy do spraw kultury fizycznej wyrazi zgodę na działanie polskiego związku sportowego w więcej niż jednym sporcie”, artykuł 13 ustęp 1 punkt 4 u.s.: „polski związek sportowy ma wyłączne prawo do ustanawiania i realizacji reguł sportowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez związek, z wyjątkiem reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingów w sporcie”.

spraw z zakresu licencji (podmiotów uprawnionych do jej wydawania, trybu udzielania, procedury odwoławczej, kosztów), celowym wydaje się postulat *de lege ferenda* (łac.), aby kwestie te – zostały jednoznacznie ukształtowane przez ustawodawcę w ustawie o sporcie.

Wpływ regulacji polskich związków sportowych na infrastrukturę sportową

Nowoczesne stadiony są niezbędnym czynnikiem działalności biznesowej w sporcie. W związku z powyższym współczesny stadion musi być wyposażony we wszystkie te strefy, które pozwolą mu na prowadzenie szerokiego wachlarza usług (Pszczulny 2012). Multifunkcyjność to jednak nie wszystko. Oczywiście oprócz przede wszystkim przepisów prawa powszechnego, które regulują szczegółowo proces inwestycyjny budowy obiektów sportowych, występują w tym zakresie także regulacje poszczególnych federacji sportowych. Tego rodzaju normy wpisują się w szeroko rozumiany system licencyjny danego związku. Zarząd Polskiego Związku Piłki Nożnej (PZPN) przyjął 30 marca 2016 roku Uchwałę nr III/60 w sprawie upoważnienia Departamentu Organizacji Imprez, Bezpieczeństwa i Infrastruktury Polskiego Związku Piłki Nożnej oraz Wojewódzkich Związków Piłki Nożnej do opiniowania i uzgadniania projektów budowy, przebudowy oraz modernizacji stadionów (dalej Uchwała PZPN 2016). Wskazana Uchwała została podjęta na podstawie artykułu 16a Ustawy z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych (dalej u.b.i.m.) (Dz.U. z 2009 r. nr 62, poz. 504 ze zm.) w związku z artykułem 36 §1 punkt 23 Statutu Polskiego Związku Piłki Nożnej (PZPN 2012) oraz na podstawie §15 ustęp 2 punkt 2 litera n Regulaminu Biura Polskiego Związku Piłki Nożnej (PZPN 2012). W związku z powyższym Departament Organizacji Imprez, Bezpieczeństwa i Infrastruktury PZPN został upoważniony do uzgadniania projektów budowy, przebudowy oraz modernizacji stadionów z wnioskodawcą. Wskazany w Uchwale proces dotyczy określonej kategorii stadionów. Są to stadiony, na których przeprowadzane są zawody w ramach rozgrywek piłki nożnej szczebla centralnego ligowej rywalizacji mężczyzn, a także stadionów, na których przeprowadzane są mecze piłki nożnej w rozumieniu Ustawy z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych (dalej u.b.i.m.). Zgodnie z artykułem 3 punkt 4 u.b.i.m., przez mecz piłki nożnej należy rozumieć „masową imprezę sportową mającą na celu współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej, organizowaną na stadionie lub w innym obiekcie sportowym, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1 000” (artykuł 3 punkt 4 Dz.U. z 2009 r. nr 62, poz. 504 ze zm.). Natomiast w sytuacji, w której nie będziemy mieli do czynienia ze wspomnianymi powyżej kategoriami stadionów, wówczas proces uzgadniania realizowany jest przez właściwy miejscowo Wojewódzki Związek Piłki Nożnej z wnioskodawcą. Przedmiotem procesu uzgodnienia jest uzyskanie przez wnioskodawcę – klub piłkarski lub inwestora działających w porozumieniu z projektantem – opinii Departamentu lub właściwego miejscowo Wojewódzkiego Związku Piłki Nożnej w zakresie projektowanej infrastruktury stadionowej wpływającej na efektywną i komfortową organizację meczów piłki nożnej na obiektach stadionowych, o których mowa w przedmiotowej Uchwale, a w szczególności infrastruktury

wpływającej na bezpieczeństwo osób przebywających na stadionie w czasie trwania imprezy. Ponadto podmiot, który będzie przedkładał projekt budowy, przebudowy lub modernizacji stadionu do opiniowania bądź uzgodnienia powinien także przedłożyć stosowne uzgodnienia od podmiotu odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego, od właściwego miejscowo Komendanta Policji oraz od właściwego podmiotu opiniującego kwestie związane z realizacją transmisji telewizyjnych, wskazanego przez organizatora danych rozgrywek, jeśli transmisje są przeprowadzane. Podkreślić należy fakt, że do rozgrywek piłkarskich dopuszcza się wyłącznie te stadiony, których projekty budowy, przebudowy lub modernizacji zostały uzgodnione zgodnie z zasadami określonymi w Uchwale. Zastrzeżenie to dotyczy jednak tylko tych projektów, które powstały po wejściu w życie Uchwały, czyli po dniu 30 marca 2016 roku. Podjęcie omawianej Uchwały stanowi konsekwencję priorytetowych działań, jakimi są zapewnienie bezpieczeństwa obiektów piłkarskich. Obszar ten regulowany jest przez szereg przepisów zarówno o charakterze wewnątrzwiązkowym, jak i też przez prawo powszechnie obowiązujące. W tym zakresie wskazać należy na m.in. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 czerwca 2010 roku w sprawie warunków bezpieczeństwa, jakie powinny spełniać stadiony, na których mogą odbywać się mecze piłki nożnej (Dz.U. z 2010 r. nr 121, poz. 820). Określa ono, obok technicznych wymogów jakie powinny spełniać ciągi komunikacyjne na stadionie, parkingi, systemy umożliwiające przekazywanie komunikatów dźwiękowych nawet sposób, w jaki powinny być opakowane żywność i napoje sprzedawane podczas meczu. Kolejnym aktem prawnym jest Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 stycznia 2011 roku w sprawie sposobu utrwalania przebiegu imprezy masowej (Dz.U. z 2011 r. nr 16, poz. 73), które wskazuje m.in. miejsca obowiązkowej rejestracji obrazu podczas imprezy masowej. Następnym i równie istotnym czynnikiem decydującym o różnego rodzaju procedurach oraz parametrach jakie powinny spełniać piłkarskie areny jest wspomniany na wstępie system licencyjny PZPN dla klubów biorących udział w rozgrywkach piłkarskich w poszczególnych klasach rozgrywkowych. Jak widać, budowa stadionu nie ogranicza się tylko i wyłącznie do regulacji prawa powszechnego i kreatywności architektów. Polski Związek Piłki Nożnej corocznie tworzy podręczniki licencyjne dla klubów sportowych poszczególnych klas rozgrywkowych (Kluby ekstraklasy, I ligi, II ligi, III ligi oraz IV ligi). Zgodnie z Podręcznikiem licencyjnym dla klubów ekstraklasy na sezon 2016/2017 i następne, System Licencyjny PZPN, obejmujący przyznawanie Licencji do uczestnictwa w Rozgrywkach Klubowych PZPN oraz Rozgrywkach Klubowych UEFA, ma następujące cele: dalsze propagowanie i stałą poprawę standardów we wszelkich aspektach funkcjonowania piłki nożnej w Polsce oraz ciągłe uznawanie priorytetów w postaci szkolenia i opieki nad młodymi zawodnikami w każdym klubie, adaptację infrastruktury sportowej klubów w celu dostarczenia zawodnikom, widzom oraz przedstawicielom mediów dobrze dobranych, dobrze wyposażonych i bezpiecznych obiektów, zapewnienie, że klub posiada odpowiedni poziom zarządzania i organizacji, poprawę ekonomicznych i finansowych możliwości klubów, zwiększenie ich przejrzystości oraz wiarygodności, ochronę wierzycieli klubów poprzez zapewnienie, iż klub na bieżąco realizuje zobowiązania wobec zawodników, trenerów, pracowników, instytucji podatkowych/ubezpieczeń społecznych oraz innych klubów, WZPN, PZPN i UEFA, zabezpie-

czenie ciągłości i uczciwości Rozgrywek Klubowych PZPN oraz Rozgrywek Klubowych UEFA w trakcie Sezonu Licencyjnego, umożliwienie rozwoju systemów porównawczej oceny klubów według kryteriów: sportowych, infrastrukturalnych, dotyczących personelu i administracji, prawnych oraz finansowych (PZPN 2016). W dokumencie tym wskazano, że System Licencyjny oraz Podręcznik Licencyjny PZPN funkcjonują na podstawie artykułu 13 ustęp 1 punkt 1 i 2 ustawy o Sporcie, Statutu PZPN oraz Zasad Licencjonowania Klubów oraz Finansowego Fair Play UEFA (ang. *UEFA Club Licensing and Financial Fair Play Regulations*). Powyższe postanowienie stanowi konsekwencję uprawnień przyznanych polskiemu związkowi sportowemu przez ustawodawcę przepisami ustawy o sporcie. Podręcznik licencyjny szczegółowo określa podmiot uprawniony do wydawania licencji, procedurę jej wydawania, podmiot, który może ubiegać się o jej przyznanie – wnioskodawcę oraz kryteria, jakie muszą zostać spełnione, aby licencja została przyznana. PZPN wskazuje na następujące kryteria: sportowe, infrastrukturalne, dotyczące personelu i administracji, prawne oraz finansowe. Te z kolei dzielą się na podgrupy, które w bardzo szczegółowy sposób określają kryteria, jakie powinny być spełnione przez klubu piłkarskie, chcące uczestniczyć we współzawodnictwie w danej klasie rozgrywkowej. Kryteria infrastrukturalne określają parametry dotyczące przykładowo: pojemności, indywidualnych miejsc siedzących, oświetlenia, podziału na sektory, pomieszczenia pierwszej pomocy, zadaszonych miejsc siedzących, pola gry, trawiastego pobocza i miejsca do rozgrzewki, stanowisk dowodzenia, miejsc dla kibiców drużyny gości, stadionu – widzów, niepełnosprawnych, szatni dla drużyn, szatni dla sędziów, miejsc dla VIP-ów, systemu, monitoringu wizyjnego, identyfikacji kibiców klubu gości, ławek w obszarze pola gry, parkingu publicznego, dostępu i wyjścia ze stadionu, stadionu – depozytów i kas biletowych, nagłośnienia, publicznego dostępu i wyjścia ze stadionu, dostępu do obszaru gry, tablicy wyników, systemu komunikacji z widzami, pomieszczeń kontroli antydopingowej. Jak wynika z przedstawionych niektórych kryteriów, system licencyjny zawiera bardzo szczegółowe i restrykcyjne warunki, od spełniania których uzależnia udział klubu piłkarskiego w danych rozgrywkach.

Podsumowanie

Obecnie obiekty sportowe pełnią istotną rolę w kształtowaniu wizerunku miejscowości, w których są zlokalizowane. Jednak to od podmiotów nimi zarządzających zależy, w jakim stopniu będzie to kreacja, która przyczyni się do osiągnięcia przez nie korzyści finansowych i marketingowych. Podejmując się więc przedsięwzięcia, jakim jest budowa stadionu czy innego obiektu sportowego, warto zastanowić się także nad lokalnymi potrzebami, tj. występowaniem danej dyscypliny sportu, pozycją ligową klubu sportowego lub klubów sportowych działających na danym obszarze. Nie stanowiłby komfortowej sytuacji fakt, że mając w mieście klub od kilku lat grający w I lidze nie pomyślano, żeby budowany obiekt sportowy został dostosowany do potrzeb klubów grających w ekstraklidze w danej dyscyplinie. Warto zatem przed rozpoczęciem inwestycji przeprowadzić analizę lokalnego rynku pod kątem sportowym oraz zająć do regulacji związków sportowych.

Źródłem finansowania artykułu były środki własne autorki.

Bibliografia

1. Badura M., Basiński H., Kałużny G., Wojcieszak M., (2011) *Ustawa o sporcie. Komentarz*, Warszawa: Wolters Kluwer.
2. Foks J., (2007) *Sportowcy na rynku pracy, Program menedżer dyscypliny sportu*, moduł Prawo – część wspólna dla wszystkich dyscyplin, http://www.equal.org.pl/download/produktAttachments/org-1510poz_9_prawo_sportowe.pdf [24.09.2016].
3. Fundowicz S., (2013) *Prawo sportowe*, Warszawa: Wolters Kluwer.
4. <http://prawosportowe.pl/granice-interwencjonizmu-panstwowego-w-sporcie.html> [20.09.2016].
5. <http://www.polskatimes.pl/artukul/165004,krotko-i-na-temat-pawel-zarzeczny,id,t.html> [18.09.2016].
6. https://www.pzpn.pl/public/system/files/site_content/635/1350-2016_03_30_Uchwa%C5%82a_Projekty_stadion%C3%B3w.pdf [24.09.2016].
7. Komisja Wspólnot Europejskich, (2007) *Biała Księga. Biała Księga na temat sportu*, <https://www.msit.gov.pl/download/1/12483/BIALAK-SIEGANATEMATSPORTU.pdf> [20.09.2016].
8. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483).
9. Pędraszewska-Sołtys B., (2012) *Warszawskie ikony nowoczesnego budownictwa sportowego w latach 50 XX wieku* [w:] Cynarski W.J., Kosiewicz J., Obodyński K., Kultura fizyczna i sport w zwierciadle nauk społecznych, Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
10. Pszczulny Z., (2012) *Areny przyszłości*, „Sportplus” nr 6.
11. PZPN, (2016) *Podręcznik licencyjny dla klubów ekstraklasy sezon 2016/2017*, https://www.pzpn.pl/public/system/files/site_content/635/1312-PODR%C4%98CZNIK%20LICENCYJNY%20DLA%20KLU-B%C3%93W%20EKSTRAKLASY%20SEZON%202016%202017%20I%20NAST%C4%98PNE.pdf [20.09.2016].
12. *Regulamin Biura Polskiego Związku Piłki Nożnej*, (2016) https://www.pzpn.pl/public/system/files/site_content/635/1474-44.%20KOMUNIKAT%20ZARZ%C4%84DU%20VI%202016.pdf [24.09.2016].
13. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 czerwca 2010 roku w sprawie warunków bezpieczeństwa, jakie powinny spełniać stadiony, na których mogą odbywać się mecze piłki nożnej (Dz.U. z 2010 r. nr 121, poz. 820).
14. *Statut Polskiego Związku Piłki Nożnej*, (2016) uwzględniający zmiany z dnia 25 listopada 2011 roku oraz z dnia 22 i 23 lutego 2012 roku, https://www.pzpn.pl/public/system/files/site_content/635/47-Statut%20Polskiego%20Zwi%C4%85zku%20Pi%C5%82ki%20No%C5%B-Cnej.pdf [24.09.2016].
15. Uchwała nr III/60 z dnia 30 marca 2016 roku Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie upoważnienia Departamentu Organizacji Imprez, Bezpieczeństwa i Infrastruktury Polskiego Związku Piłki Nożnej oraz Wojewódzkich Związków Piłki Nożnej do opiniowania i uzgadniania projektów budowy, przebudowy oraz modernizacji stadionów. Ustawa z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2009 r. nr 62, poz. 504 ze zm.).
17. Vieweg K., (2014) *Fascynacja prawem sportowym*, „Journal of Health Sciences”, tom 4, nr 16.
18. Wach A., (2001) *Stosunki prawne sportowców ze związkami i federacjami* [w:] Kijowski A., (red.), Status prawny sportowców, Poznań.
19. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 października 2011 roku, sygn. akt II GSK 1121/11, LEX nr 1145480.
20. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2010 roku, sygn. akt P 10/10, (Dz.U. z 2010 r. nr 202, poz. 1344).

